

Dosarul nr. 2r-432/2022
2-21149988-01-2r-22082022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: S. Suvac)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: L. Pruteanu, Iu. Cotruță, I. Țurcan)

DECIZIE

09 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței,
judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Edif Constr” și Maria Vieru, reprezentați de avocatul Ina Pucas,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Panelectro” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Edif Constr” și Mariei Vieru cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 08 octombrie 2021, SRL „Panelectro” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Edif Constr” și Mariei Vieru cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 28 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Panelectro” împotriva SRL „Edif Constr” și Mariei Vieru cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată. S-a încasat în mod solidar de la SRL „Edif Constr” și Maria Vieru în beneficiul SRL „Panelectro” datoria în sumă de 54 368,64 de lei, penalitatea în mărime de 48 931,77 de lei și cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat corespunzător pretențiilor admise în mărime de 3 099,01 de lei, iar în total suma de 106 399,42 de lei. În rest, pretențiile s-au respins ca fiind neîntemeiate.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 25 mai 2022, avocatul Ina Pucas, în interesele SRL „Edif Constr” și Mariei Vieru a declarat apel, solicitând concomitent repunerea în termenul de declarare a apelului, deoarece nu a cunoscut despre existența litigiului, nu a primit niciodată înștiințare de la instanța de judecată, iar despre hotărârea contestată a aflat abia la data de 24 mai 2022, de la executorul judecătoresc, ceea ce a generat omiterea de către apelantă a termenului legal.

Prin încheierea din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea înaintată de avocatul Ina Pucas, în interesele SRL „Edif Construct” și Mariei Vieru

cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit cererea de apel.

La 26 iulie 2022, SRL „Edif Construct” și Maria Vieru, reprezentați de avocatul Ina Pucas, au depus cerere de recurs, împotriva încheierii din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu adoptarea unei decizii de admitere a cererii de repunere în termen a apelului și remiterea cauzei instanței de fond pentru redactarea hotărârii motivate.

În motivarea recursului a indicat că nu au cunoscut despre examinarea cauzei în prima instanță, nu au fost legal înștiințați, iar despre hotărârea emisă de prima instanță au aflat de la executorul judecătoresc.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 21 iunie 2022.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copieii încheierii prin scrisoarea de însoțire din 09 august 2022 (f.d. 89), astfel, recursul declarat la 26 iulie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs reține că prin hotărârea din 28 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Panelectro” împotriva SRL „Edif Constr” și Mariei Vieru cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată. S-a încasat în mod solidar de la SRL „Edif Constr” și Maria Vieru în beneficiul SRL „Panelectro” datoria în sumă de 54 368,64 de lei, penalitatea în mărime de 48 931,77 de lei și cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat corespunzător pretențiilor admise în mărime de 3 099,01 de lei, iar în total suma de 106 399,42 de lei. În rest, pretențiile s-au respins ca fiind neîntemeiate.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 25 mai 2022, avocatul Ina Pucas, în interesele SRL „Edif Constr” și Mariei Vieru a declarat apel, solicitând concomitent repunerea în termenul de declarare a apelului, deoarece nu a cunoscut despre existența litigiului, nu a primit niciodată înștiințare de la instanța de judecată, iar despre hotărârea contestată a aflat abia la data de 24 mai 2022, de la executorul judecătoresc, ceea ce a generat omiterea de către apelantă a termenului legal.

Or, prin încheierea din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea înaintată de avocatul Ina Pucas, în interesele SRL „Edif Construct” și Mariei Vieru cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit cererea de apel.

În debut, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Art. 362 alin. (2)-(3) Cod de procedură civilă, statuează că termenul de apel se întrerupe prin decesul participantului la proces care avea interes să facă apel sau prin decesul mandatarului căruia i se comunicase hotărârea. În astfel de cazuri, se face o nouă comunicare la locul deschiderii succesiunii, iar termenul de apel începe să curgă din nou de la data comunicării hotărârii. Pentru moștenitorii asupra cărora au fost instituite măsuri de ocrotire judiciară sau pentru cei dispăruți fără veste termenul curge din ziua în care se numește tutorele sau curatorul. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 26 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Mai mult, în conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Prin prisma normelor de drept precitate în coroborare cu actele cauzei, Colegiul consideră întemeiată concluzia instanței de apel, prin care a indicat că apelanții urmau să declare apel împotriva hotărârii din 28 martie 2022 în termen de 30 de zile, de la pronunțarea dispozitivului, însă cererea de apel a fost depusă abia la data de 25 mai 2022, cu depășirea termenului de 30 de zile prevăzut de lege.

De altfel, întru interpretarea corectă a prevederilor art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, este de înțeles că termenul declarării apelului se calculează nu de la momentul comunicării dispozitivului hotărârii, nu de la data depunerii cererii de întocmire a hotărârii integrale, dar de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Respectiv, aceste prevederi legale sunt aplicabile atât pentru partea, care a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, cât și pentru partea care a fost absentă. Prin urmare, legislația nu prevede alte excepții privitor la termenul de declarare a apelului.

În temeiul art. 116 Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen. La cererea de

repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În speță, Colegiul consideră întemeiată argumentarea instanței de apel prin care a menționa că reprezentantul apelanților nu a invocat nici un argument întemeiat referitor la omiterea termenului de depunere a apelului, constatând lipsa probelor care ar confirma temeinicia omiterii termenului prevăzut de lege pentru declararea apelului.

Mai mult ca atât, instanța de apel întemeiat a remarcat faptul că nu poate fi reținut argumentul apelanților precum că nu a cunoscut despre existența litigiului, în condițiile în care la materialele cauzei se atestă dovada recepționării de către SRL „Edif Constr” a încheierii din 12 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 49), iar în adresa Mariei Vieru a fost expediată încheierea nominalizată, or, plicul a fost returnat instanței de factorul poștal cu mențiunea nereclamat, fapt ce se confirmă prin adeverința anexată pe plicul poștal (f.d. 63), ceea ce denotă că a cunoscut despre existența litigiului, urmând să se intereseze de soarta dosarului despre care știa că se află pe rol.

De altfel, pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016 pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale, definește trimiterea nereclamată - ca fiind o trimitere poștală care nu a fost distribuită (nepredată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

Drept urmare, faptul că destinatarul Vieru Maria, administrator a SRL „Edif Constr”, nu a solicitat ridicarea de la Oficiul Poștal a plicului cu încheierea instanței de primire pe rol din 12 octombrie 2021 (f.d. 38, 63), nu poate fi imputat instanței de fond precum că nu a comunicat apelantei încheierea instanței de primire pe rol a cauzei în procedură scrisă.

Astfel, respectivele constatări resping argumentul apelanților precum că nu au fost înștiințați privind ședințele de judecată și că nu a cunoscut despre existența litigiului, or nereclamarea corespondenței, este imputabilă părților care nu au dispus de diligența corespunzătoare de a ridica de la oficiul poștal corespondența expediată de instanța de judecată, ceea ce nu denotă că încheierea nu a fost înmănată corespunzător.

În temeiul art. 102 alin. (6) Cod de procedură civilă, citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces. Dacă persoana nu locuiește la adresa comunicată instanței, citația sau înștiințarea poate fi trimisă la locul ei de muncă sau la locul unde se află.

Reieșind din cele relatate se denotă cert că SRL „Edif Constr” a fost informată despre inițierea cauzei, fiindu-i expediată încheierea din 12 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, care a fost recepționată de aceasta la data de 05 noiembrie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 49), astfel atât SRL „Edif Constr”, Cât și Maria Vieru care este administrator a SRL „Edif Constr”, nu pot invoca faptul necunoașterii despre existența litigiului, or, urmau să dea dovadă de bună-credință și să se informeze despre soarta litigiului.

Totodată, prin prisma art. 276⁴ alin. (3) Cod de procedură civilă, hotărârea primei instanțe a fost publică pe pagina web a instanței judecătorești și comunicată participanților la proces.

Așadar, în situația în care apelanții nu au dispus cu bună-credință și diligență de drepturile lor procedurale, prin lege a operat decăderea din dreptul de declarare a apelului, ceea ce a avut ca efect trecerea hotărârii contestate în puterea lucrului judecat.

În această ordine de idei, se impune a învedera că termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

De altfel, Colegiul învederează că respectarea de către părți a termenilor legali constituie o obligare pozitivă a părților și are menirea asigurării bunei funcționări a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în cazul în care partea înaintează o cerință de repunere în termen, justificată obiectiv și probată prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și 362 Cod de procedură civilă, prin care va dovedi că omiterea termenului a fost cauzată de motive întemeiate.

În sensul art. 10 alin. (1) - (3) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Colegiul remarcă faptul că, participanții la proces care dețin un interes material și/ sau procesual în examinarea cauzei civile, trebuie să manifeste un comportament activ în susținerea poziției prin înaintarea de cereri, prezentarea de probe în susținerea poziției în cadrul procesului civil.

Raportând cadrul legal enunțat la circumstanțele speței, instanța de apel corect a considerat că în speță nu sunt întrunite temeiurile legale întru admiterea cererii apelanților de repunere în termen.

În circumstanțele expuse, Colegiul consideră neîntemeiate argumentele recurenților privind motivele omiterii termenului de contestare a hotărârii și lipsite de suport probatoriu, urmând a fi respinse.

Pe cale de consecință, instanța de judecată consideră că recurenții au demonstrat o neglijență a drepturilor lor procedurale stipulate în legislația națională. Or, ultimii trebuiau să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja drepturile de acces la instanță. Contrar celor menționate, apelanta nu a dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen.

Aici se impune a scoate în evidență că CtEDO, în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta

procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile.

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului.

În acest context, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 § 1 al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Conform practicii CtEDO restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, spre exemplu, Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others v. the United Kingdom, Reports 1998-IV, p. 1660, § 72; Malahov c. Moldovei, hotărârea din 07 iunie 2007).

Din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău, corect a respins cererea de repunere în termenul de declarare a apelului și a restituit cererea de apel, iar argumentele invocate în recurs poartă un caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită a fi respins, cu menținerea încheierii recurate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Edif Constr” și Maria Vieru, reprezentați de avocatul Ina Pucas.

Se menține încheierea din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Panelectro” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Edif Constr” și Mariei Vieru cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Mariana Pitic

Galina Stratulat